

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се пишу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Божићни ораси.

I.

„У божића три ножића,“ —
 Ма да ј' празник мира.
 „У божића три ножића,“
 — Ал никог не дира.

Једним можеш лепо сећи
 (Ако имаш) печеницу;
 Другим можеш кобасицу,
 Трећим можеш чесницу.

А та јела (ко их има)
 Не праве с' од кожа;
 Могу с' јести и прстима,
 — То јест и без ножа.

А божићне те ножиће
 Нека народ чува, —
 За обрану, кад ко хоће
 Да га у гроб здува.

II.

„Божић божић, бата,
 Носи киту злата,“
 С овим златом он пугује,
 Људима га показује.

„Вите л' ово злато,
 Како сија лепо;
 С тога многе душе
 Залутају слепо.

„Од тог лепог злата
 Плету с' ланци страшни.
 Занамтите добро,
 Који сте попашни!

Боље вам је ићи
 Гори у хајдуке,
 Него примат злата
 Из душманске руке.“

III.

У по дана на мом столу
 Гори свећа па ме сећа:
 Да на сваком српском столу
 Данас гори така свећа.

Кад би нешто сви ти плами
 Сјали скупа, — не за себе,
 Можда би се огрејало
 Много срце, што сад зебе.

IV.

Нисам више дете,
 Ал би с' игро јако;
 Наметницо сило:
 Лијо или тако?

Дедер пружи руку
 Пуну својих ора;
 Ко год зна рачунат'
 Погодити мора.

Ја ћу т' рећи: Лијо!
 Лијо, јест', да како.
 Баш и ако ј' с паром,
 И онда је тако.

V.

Куднимо се с чашом вина, —
 Да се измиримо!
 Куднимо се с чашом вина,
 Али га не пимо!

УНИВЕРЗИТЕТСКА
 БИБЛИОТЕКА

Лез'мо трезни, ко на сламу,
Ко на голо стење, —
Сутра ваља уранити
Рано на јутрење.

VI.

Кад је било још божића
А без мало шале! —
Неки на ме намигују:
„Реци коју, брале!“

На одличном том намигу
Велика вам хвала; —
Ја ћу рећи, а ви прим'те
Баш ко да је шала.

Божић нам је данас дош'о,
Виш како се бели!
Нашао нас беспослене,
Па послове дели.

Звонарима вели, нека
Дрмају за уже. —
Калуђере и попове
Шиље нека служе
(А не да се отимају о власт)

Гаспоштину опомиње:
Не пушит' цигаре;

Подсећа их на трабукност
И на Темишваре.

Свакој српској кући вели
Од Пеште до Лике,
Нека иде од „Стармаломе“
У полагајнике.

Малу децу закриљује
Кад с вертепом језде;
А велике људе пушта
Нека носе звезде.

Варенике нек кувају
Варатељи стари;
А за сламу нек се брину
Жидски новинари.

А народи, који пате
Гоњени од свију
(Да не заспе крај огњишта)
— Нек олово лију.

VII.

Јест', божић је празник мира,
Али друга лека нема, —
Ради мира, баш рад мира,
Треба да се — за бој спрема.

Д. К.

ПОДЛИСТАК.**Харалампције Гагић.**

Из живота једног песника.

Родио сам се у петак, 13. априла, гладне године, не знам које. Тада се баш појавила на небу нека репата звезда. Чини ми се, да би боље било, да сам се на тој репатој звезди родио, нег на земљи.

Кад сам се родио, пасирао ми највећи малер на свету.

Још на крштењу прорицали мн, да ћу једном бити славан човек и велики. Не знам по чему су они то судили: ил што се нисам бацакао, ил што ми ноге преко пропорције велике биле.

Тек великим сам заиста и постао.

Ако се деца гдегод тукла, ја сам невин највише батина извукао.

Ако смо се играли лопте, па у невиности својој разбили који прозор — сва би се деца разбегла, а ја остао, да се на мени испуни воља божја.

Кад ми је отац умр'о, сетио се моје шесторо браће, а на мене заборавио (у тестаменту)

Ако сам где год на игранци био, највише сам чепео, и највише ме чепали.

Ако сам узео какав лоз, за цело би пао и он и ја, и држава она.

Ако сам се претплатио на какав српски лист, он би за цело престао да излази (за то, што сам се и ја претплатио на Њега).

У картама сам био срећан. Највише сам добијао — по носу — кад смо се играли зврцалице.

Понда какав ми малер тек пасирао, кад сам се оженио! Ух, кад се тога сетим!

Већ малер је ожени се само, а уз то верна љубовца игра свако вече фрише фире; час би ово, час оно. Па онда мора друга нефајнија половина још и то да дозна, да су му у финије нежније половине зуби „фалишни“, коса наварбана. А уз све то, донела ми жена у мираз:

— стару квочку са троје пилаци,

„крњи ваган и седам кашика.

Па, па . . . почео сам да пишем и стикове. Узор ми је био Максим Задрин. Српство ће много изгубити у мени. А што се мојих песама тиче, нека не криви нико мене. што сам тако скроман био и нисам их до сад на свет издао, већ нек криви уреднике, што су моје песме остављали тамо: „где јест число“ . . . А наши издавачи имали су тада и друга посла, да издају отмене светове, рожданике, и мисирско кинеске-тунгуске календаре.

Не жалим ништа. Само ми је жао, што није онда кад сам се рађао изишао какав рожданик. Ја бих тада прочитао мој зао удес, па би нешто врло паметно учинио: не би се никад ни родио на овај свет . . .

*

. . . То је ето дневник песника Харалампција Гагића Господину зубу времена имамо да захваљимо, што нема и свршетка. Ал из оних издераних листића ево ово скуписмо

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Шетња по Новом Саду.

СХХХІІІ.

Читао сам у некој старој граматичи, немојте се наћи увређени, ал чини ми се да је била Нинковићева, каква је разлика између облика „оцеви“ и „отци“, па видим да из целог излази, да су „оцеви“ ови наши старци, што нас хране и што нам купују чигре и роштића, а „отци“ су она господска, што се за нас богу моле и што нас сарањују, и од којих смо некад у школи учили како је прекрасни Јосиф заборавио свој огртач код благородне госпође Потифарове. Ово до душе сада више не учимо, али и није више за нас, јер смо већ велики, него то су нам онда приповедали, кад смо били невина дечица, па да нас чему корисном и моралном поуче, да не останемо слепи код очију.

Дакле сада знамо шта су то „оцеви“ и „отци“, па како баш данас пада дан „оцева“, то неће шкодити да се мало и с њима позабавимо.

Прошле недеље беше дан „матера“, такозване „материце“, а то је дан кад се једу резанци с медом и орасима, — данас су пак „оцеви“, те се једе мед и ораси са резанцима.

Врло је леп обичај остао од старина, да се на тај дан везује. Деца откину пантљику од материне старе кецеље или украду са колевке дизгу, те пођу од куће до куће те гдегод нађу којег „оца“ они га вежу и не дреше дотле, докле не добију ораха, који новчић и т. д.

Ово везивање „оцева“ и „отаца“, док се

не исплате, врло је примитивно и не показује никаква напретка и усавршења. А како 19. век не трпи ништа што је старо и заковано, него корача у духу времена напред, то би врло нужно било, да се и у томе погледу учини који корак напред. Док су се стари наши возили по каљавим путевима, ми данас комотно се башкаримо по паробродима и жељезницама; док су стари горели масно иверје зарад осветлења, ми ево имамо лустере и полијелеје; док су наши праоци јели корење по пустињама, ми се сладино бифтецима и тортама; док су они читали само старе црквене књиге, ми већ штудирамо „Отмен свет“ и „Говор цвећа“; док су стари носили опанке од бивољске коже, наше госпођице носе данас „штифлетне“ од белог или ружичастог атласа и т. д. Па тако и наши „народни обичаји“ ваљало би да се развију и усаврше према нашим потребама.

Међу осталим, требало би, да и обичај везивања на оцеве претрпи велике реформе према данашњем укусу и културном развоју.

Нашу децу требало би педагози да науче, да то везивање употребе практично и америкашки. Као год што се употребљује обична пара да терза жељезнице, пароброде и госте из новосадске „читаоницке“ рестаурације (која је баш до кујне); као год што се петролеум употребљује да осветљава улици и капље пролазећима на шешир; као год што се рите и крпе употребљују за фабрикацију хартије и карата, тако би и наш лепи обичај везивања оцева, ваљало поправити и дотерати према захтевима данашњег културног доба.

I.

У варошици А., живео је Пера Петровић. Као што је његово име слично презимену, таку су му жена и сестра његове биле сличне — опет по имену.

Она се звала Драга, а она друга опет Драга.

Ја ни најмање нисам крив, што се оне све тако звале, те сад морам да градим хумореску рад њихова имена.

У ту исту варош доселио се и Харалампије Гагић, песник по занату. Био је песник што му је мало равних. Огледао се у свима струкама песништва. Писао је народне песме за Србина Грабовачког; писао је оде некој великој господи; писао је песме љубавне, тужне, веселе, шаљиве, срце парателне неким издавачима српских календара. . .

Па да богме да је песничка душа запела за лепотицу Драгу

Једнога дана стајао је код црквених врата.

Из цркве излазио силан побожан свет, што је дошао да се моли богу, дошао да види лепе шешире, хаљине па и лепе цуре. Међ тим светом биле су и њих две.

Хај каква је она једна! Ово перо нема доста мастила, да испише ту лепоту. Да се Дунав и Црно море претворе у мастило, не верујем, да би га и онда доста било. Звезда Даница није ништа насрам ње. Коса јој златна, чело ведро небо, обрве две дуге, очи два сунца, образи две руже румене, руке сд слонове кости. . . уста као у кита, косе као да су змије испреплетане; прстићи њежни као орлове канџе.

То јест оно у оне, а ово у ове. . .

Тога дана написао је Харалампије Гагић сто љубавних песама и послао у све српске листове. Ако их нигде не приме, оставиће их и пришити каквом календару за другу годину.

Целу ту ноћ није могао ока свести.

Узме да чита, а оно, све лебди она лепа слика пред њиме. Остави књигу: опет не може да спава. Побоји се да није лепо прво левом ногом у кревет. За то устане па легне прво десном: ал опет не може да заспи. Деникве узме један од најновијих календара српских и заспа блаженим сном.

II.

За госпођицу Драгу мора да су заборавили већ сви просиоци. Та она их већ тридесет година (и неколико приде) чека и плете — не седе, већ офарбане курјукe.

Баш је рђав тај свет!

А она друга Драга је баш друга. Многи и многи завиди Пери Петровићу. И јест некако чудо, да он тако стар човек узме њу тако младу.

И једва једном, *post tot discrimina rerum!* Заљубио се у њу песник Харалампије Гагић!

Помислите само песник, Харалампије Гагић!

Како је то чудно било и госпођи Драги, што није знала, дал Гагић то из шале чини, ил од збиље. П' онда упало јој у очи, како њу радије гледи Гагић, нег њену заовицу.

Примера ради навешћу овде неке прилике, које би zgodне и сходне биле за практично поступање и практичну употребу овог нашег народног обичаја.

Деца, која имају оца пијаницу, треба да га вежу код куће и догле га не дреше док не заспи, те тако неће моћи отићи у бирџуз да пије, да се карта или да се потуче.

Исто тако било би добро онога оца, који неће да претплати свога сина на „Невен“ и „Голуба“ ваљало би син да веже, докле се год не искупи предплатном свотом на оба листа.

Ономе оцу, који допушта својој жени да се карта, уместо да гледи децу и кућу, ваљало би најдебљом дизгом попретити и догле га држати у шкрипу, док не начини реда у својој кући.

Кад који отац хоће сина да поведе у мађарску гимназију или кћер у мађарско-језуитски клостер, треба деца да га вежу код куће и не пуштају га догле, док се год не сети, да је Србину најбоље Србином бити.

Кад који отац хоће да иде на биралиште и да гласа за каквог дебрецинског кандидата, треба деца одмах да га вежу и не пуштају докле год избор не пређе.

Кад какви „отци“ подигну руку и узму перо да потпишу мађарски своје православно име на какву потајну адресу, ваља их добро везати, да се ни маћи не могу.

Ономе оцу (отацбине), који хоће да потпише какав уговор са Бонтувом, који је због преваре и крађе на пет година везан у Царешком а-

ришту, треба без оклевања деца (отацбине) да вежу руке, докле год му ђуд не пређе. (Ноге му не треба везати, да би могао устати са столице).

Ако би који смирени отац хтео да буде Цингисхан и да руши автономију, коју су други криво стекли, ваља га добро стегнути да су му силе припете.

Кад који преподобни отац харчинародно манастирско благо, треба га тако везати, да не може ни да мрдне.

Кад који отац неће да се претплати на „Стармалог“, него ту жали 1 фор. а на музиканте баца десетице, тога треба... тога треба... ал да, тога не треба везати, јер онда и не може извадити форинту за претплату, него му треба у тој ствари оставити — одрешене руке.

Аб.

Ђука и Шука.

Ђука. Бог ме је ово усред узиме право пролетње време чујем да по гдекојим крајевима цвета већ у рбица.

Шука. Врбица? У Црној гори богме не цвета.

Ђука. Па на шта је осуђен онај, што му је јуче у кр. суду пресуда изречена?

Шука. Осуђен је, да се мора превести на вилвачкој скели. Но он је апелирао.

Ђука. Хе, ал, може га виши суд још теже осудити: можда ће га осудити, да буде у Тителу за време Николићевог јубилеума.

III.

У један мах пуче глас: жени се песник Харалампије Гагић. Узима Драгу, сестру Петра Петровића!

„Господине!“ рекао је Гагић Петру Петровићу „— ја не могу живети без ваше сестре.“

„Не можете? А ви умрите?“

„Само допустите да с њом умрем.“

„Ја баш не браним“ а и она неће бранити.“

„Неће?! То сам ја онда најсрећнији човек на свету.“

„Ал она још срећнија, што ће се већ једном удати“ промрља Петровић.

„Господине, ја свечано просим руку ваше госпођице сестре.“

„Ево вам и обе руке!“

„Ех ја сам најсретнији човек на свету Ух добродетељу, дико моја; ходите да вас загрлим... ходите!“

„Та доста, доста, угушићете ме.“

„Сад да ми је само да се проразговорим с вашом сестром.“

Та то можете.“

„Кад да дођем?“

„Кад год хоћете.“

Харалампије Гагић зна, шта је у реду. Написао је љубавно писмо, па послао Драги. А Драга не зна, шта ће од милине, Дозвала је и Драгу *М* 1. па пред њом читала писмо:

„Мила премила, драга, најдражија, најшћернија и најмеденија моја Драга! „Без тебе немогу ни по секунда

А Драга *М* 2 ужива. У њу се заљубио песник Харалампије Гагић!

А он је толико пута пролазио поред њине куће, толико уздисао!

Тог дана, кад се спустило вече, узео је у руке гитар, па дошао до Драге, т. ј. до њених прозора.

Звуци забрујаше, а кроз тиху ноћу летела је песма од љубави (наравно његово сочиненије:)

„О незлобна голубице,

„Невина моја грлице.

„Како тихо ти почиваш

„И кинечно не чувствујеш

„Бол срца мојега!

„Пробуди се, ако спаваш.

Пробуди се, шта већ чекаш

„Отвор очи сада твоје,

„Да ме видиш близу тебе

„... Ах, ах, ах, ах,

„Љубезнога твојега!“...

Тад се отвори прозор и укажу се обе. Драгиносе лице засјало као јарко сунце и заиста би морао свет мислити, да је већ свануло; [кад ал она друга Драга помрача не само то сунце, већ и звезде на небу.

И опет је био мрак.

Ал мрак на земљи, а у души његовој обасјај љубавни.

Како се мило смешила, како је мило саслушала песму његову.

Е, бадава, види он, да њега Драга воли.

Е, бадава, види она, да он њу воли.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТАРМ. А шта ти ту радиш, српски сине ?

ГЕРМ. Чиним своју проклету дужност. Копам гроб српској аутономији.

СТАРМ. Но, — до јако нисам веровао; ал сад и ја видим да си човек на свом месту.

живети „Твој ми те је брат обећао; сад реци још „и ти да хоћеш па онда је цео свет мој, „онда сам најсрећнији човек на свету. „Реци само де ме волеш па ево ме „на љубавни крили анђелче моје.“

— Анђелче моје! Ију! Тај момак не може живети без мене. Драга, Драга, чуј, види, па се диви!

А она дивна Драга се само насмешила. . . .

Мислила је у себи; ко је гора луда, ил Харалампије Гагић, ил Драга Но. 2.

IV.

Гагић је долетео ко без душе у кућу Петра Петровића. Жена господин Петрова, она дивна Драга склонила се, да буду сами њих двоје; он, песник и она матора вештица (боже прости!)

Харалампије је почео још с врата орацију своју:

„ангелу, рају мој. . . Охо, ви сте то (иди до врага)

А где је ако смем питати. . .“

„Драга? Баш је сад изашла.

Господин Харалампије Гагић није још био на већим мукама, но сад.

„Ах ви знате за нашу љубав?

„Знам. . .“

„Па?

„Е па? Без мене тек не може ништа бити.“

Харалампије Гагић помисли, да је та недрага Драга у стању све и сва учинити, да она управља Драгом.

„Ви сте кадри све учинити? А ви гледајте, прекли-

њем вас молим вас. Од вас зависи моја срећа, мој рај. . . Учините, учините!“

„Да ја ћу учинити.“

„Учинитићете?!“

Харалампије Гагић се залети — да загрли и пољуби госпођу Петровићку.

Хм. Ал се згрози од ње, па устукне. Драга № 2. је видела, што је наумио. Скочила је до њега, загрлила га. . .

. . . А Гагићу смрче пред очима. Стаде је турати од себе.

„Али. . . Ако господин Петровић чује за то — тај ће ме на мејдан позвати.

„Не ће ни речи рећи. Ох верујте чим сам вас видела. . . Заљубила сам се у вас.“

„Ви у мене? Хахаха!“

„Да, ја у вас, и ви у мене.“

„Ја у вас? Боже сачувај!

„Шта?“ цикну Драга. „— А ова ваша писма?

„Па да, ал ја их нисам писао вама, ја вас не љубим.“

„Ју! дрекну Драга и — паде у несвест“

V

Како је пала у несвест — пала је баш на столицу где је Гагић оставио свој (т. ј. свог пријатеља) цилиндар. Од цилиндра поста чудним удесом погача. Кад то виде Гагић, а он груну Драгу, те она други пут паде у несвест

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

У Ш Т И П Ц И.

△ Закључило се, да се не честитају више имендани, тако исто ни рођендани; осим тога искупљују се многи и од честитања новог лета — е па ако ћемо тако, онда најбоље да идемо сви у београдске министре, јер они један другом немају шта да честитају!

* У званичним „Српским новинама“ излази подлистак од А. Н. Спасића „Енглески устав“ по Бедхоту, Ерскин-меју, Халаму, Меколеју, Роселу, и Џон Стурду Милу. Према садашњим околностима при крвој скупштини прече би било, да нам г. Спасић опише садањи „Српски устав“, по Пирохан-хоту, Стојан-меју, Гараш-халаму, Видолеју, Чед-оселу и Џон Аберд Милу.

□ „Пестер Лојд“ денунцира, како је Книганинова књига „У Фрушкој гори“ јако раширена и распродата по Новом Саду. — Отуда ваљда и долази, да смо ми за њу тек из „Пестер Лојда“ дознали да је изишла.

□ „Видело“ је прентампало извештај Павићев, али је изоставило оно место, где је овај рекао како краљ Милан добро говори хрватски и да би могао бити професор хрватског језика. — Па кад се Павић не стиди свога булазнења, што се „Видело“ стиди, а не стиди се прештампати га најкрупнијим словима!

Д Из Вел. Кикинде нам по мало враћају лист, што смо се усудили приметити, да се на забави

У другој соби беше Драга, она дивна Драга. Гагић је јурио у ту собу. Клекнуо је пред своју драгану:

„Анђеле, рају мој! Без тебе не могу живети.“

„Без мене?! зачуђено га питала Драга.“

„Да без тебе! Љубим те више свега. Волим те нег сунце, месец, и звезде; волијем те, него песме моје...“

„Господине! Шта то значи?“

„То што и писма она, што сам вам писао и ви мени. Ви ми се заклињасте да ћете ме волети, ви ме снажисте, ви ме учинисте срећним...“

„Ја, вас?“

„Да ви, ти анђеле мој. Ох један поглед само, један загрљај...“

Ту полети да је загрли.

У собу ступи Петар Петровић.

„Шта, шта, господин Гагићу?“

„Шта хоћу љубав!“

„Љубав, па овде код Драге.“

„Да, она ми је љубав обећала; она ми се заклињала...“

„Шта она, моја Драга.“

„Јест она.“

„Господине!“

„женске задруге“ могла узети у програм и која српска или бар славенска пијеса. Ал кад они на ш лист враћају, ми се надамо, да ће они бар други лист — окренути.

□ Како је уведена нова сорта палидрваца, која се зове „Крокодилске сивице“, то ћемо сада, кад нам њезин сумпор буде у очи ишао, лити — крокодилске сузе.

△ Ужасна борба то беше! Људи на узбурканој води, таласи и санте леда љуљају лађу; ни од куда помоћи, корман не хасни; лађа далеко бачена у пучину; пропаст и смрт претила је на најгрознији начин! — А на коме је леденом мору била та бура? — питаћете. Није на мору, него на вилочачкој скели, на главном друму шајкашком!! (Наравно, кад се на кортешовање потроши толики новац, онда за оправљање друмова и насапа не остаје ништа!)—

△ Министарство наређује, да на вилочачкој скели мора од сада увек бити намештен компас. (Ваљда се скела због тога и зове иначе и компас?)

□ Како би било, кад би се од сада јавна предавања о задатку Српкиња држала у Конрадијевом циркусу, па би бар било много више Српкиња на окупу, него ономад у „Српској читоници.“

△ Да не стоји у календарима, црно на бело да ће на данашњи дан бити „мећава, снег, и ветар“ ја би по овом топлом и благом времену држао да је пролеће! Аб.

„Господине!“

„Дакле Драга, моја Драга да ме осрамоти под старост.“

А од куд та срамота, што ћу је ја одвести“

„Што ви њу водите? Мени на очи?“

„На ви ми ју дадоште.“

„Кога?“

Вашу сестру.“

„Ал ово је...“

„Но, па које?“

„Ово је моја жена.“

Шта, ваша жена?! а оно тамо?“

„Оно је моја сестра.“

Сестра?! Онда... Збогом, збогом збогом?!

На врати га дочека она немила Драга. Кад је дошао кући, видео је, шта је све од њега. Цилиндра није имао на глави, па још да је његов, ни по јада, ал сад ће га морати платити. Фрак беше ту — ал само једна половина; оној другој се није знало ни трага ни гласа.

Тако је ето прошао песник и његова презјелна љубав, ако му изиђу кад на свет његови списи, биће му и јуначки епос, под наслово: „Харалампије Гагић и његова љубов“

Курјачки.

Ћира. Код нас је сувише календара, а у Црној Гори изгледа, као да су се узвисили над свима календарима и трепетницима.

Спира. Како то мислиш?

Ћира. Та ето, — Црногорцима изгледа као да су сад Цвети, па тако и раде, кидају В р б и ц у.

Спира. Па нека. Боље је и то, кад ко у децембру мисли да су цвети него кад би ко на цвети мислио да је декембар.

Ћира. Даклем наш посланик у Паризу убио се.

Спира. То ми је жао. Али јамачно се тек приватно убио, ваља да није то званично урадио. Јер то би била врло хрђава политика, која води самоубијству.

Ћира. Тако и ја држим. Не знам како Бисмарк мисли о тој ствари.

Ћира. Даклем Оберланка обесеше.

Спира. Обесеше ја!

Ћира. Али то је Талијанске иредентисте јако озлоједило.

Спира. Озлоједило, ја!

Ћира. Држе му свечана опела и певају е т с и м L a z a g o — —

Спира. А да није и Гирс штогод о томе говорио е т с и м L a z a g o (redactore)?

Ћира. Та то баш и јесте жао неким чивутским новинарима, што је састанак Гирсов с и м L a z a g o био неколико дана раније, — иначе би то они већ знали на свој начин употребити.

П у с л и ц е.

„Biograd je skroz i skroz sav savcit grad hrvatski.“ — тако вели Позоров дописник у 282. броју тога листа. — Бадава! шта чини бистро око. Дописник је био само 24 сата у Београду, па га је већ „skroz i skroz“ познао, — а наши учењаци живе у њему по 50 година, па још нису приметили да је хрватски град.

„Maša Vrbica ist der gröszte Schlaumeier in den Schwarzen Bergen“ — тако вели бечка „Преса“, доносећи глас да је Маша Врбица пао. — (Чуј Гаршанину и Пироћанче, како ће ваша драга прија и за вама плакати, кад неумитна судбина угаси видело ваше меродавности.)

За пруског цара Вилхелма веле да сваки дан једе супу, у којој се кува 12 фунти говеђа меса, 4 голуба и 2 кокошке. — Али какву супу он (т. ј. његов кувар) другима кува, — о томе новине ћуте.

„Видело“, кад полемизира са политичним противницима, виче полицију у помоћ. — Ваља да су се зажелели опет мало Рабагаса, — та господа са раскреченим гушчијим пером у руди.

Ескулапијаде.

Бележи их Озрен

Лечник (мужу). Ја вам морам, искрено рећи да ми се ваша госпођа већ више не допада.

Муж. То имамо ми господин докторе, сасвим једнак укус.

2.

Лечник (болеснику). Не плашите се ништа, чим dolores престају одмах ће се ваши болови утишати.

3.

Професор Господо моја! Данас ћу почети предавати, о људским болестима. Када је човек болестан онда се природа и болест ухвате у коштац. Лечник дође међу њи удари штапом по њима; погоди ли болест, онда болник оздрави а погоди ли природу, онда болник умре.

4.

Лечник (једној брбљавој дами). Молим вас покажите ми језик.

Госпођа (покаже)

Лечник Тако! Сад тако држите језик, докле год ја не изговорим.

5.

Лечник (Шателесу). Ја сам вам его преписао медацину али то је врло гадно. Може те ли ви што гадно поднети.

Шателес. Мориц! Иди дозови своју матер, да је види господин доктор.

6.

Дечак (у апотеци) Молим вас прашка за стенице. **Апотекар.** За колико желиш?

Дечак. Ја баш не знам за цело, али ваља ће их бити од прилике две хиљаде.

7.

Доктор (Сретне једнога човека на сокаку чију је жену некада летио). Дакле ваша жена је умрла.

Човек. Јесте. . . али по чему ви то познајете, **Доктор.** Но, па по вишем веселом лицу.

8.

Лечник (болеснику). Имате ли апетита?

Болесник. Но, ако имате баш што спремно неби шкодило.

9.

„Иди молим те, како можеш држати тако гадно и маторо псето?“

„То псето сам ја дужан држати, јер је то мој избавитељ. Пре десет година сам ја био опасно болестан. Тада дође к мени лечник и приђе моме кревету, али то псето које је поред мене у кревету лежало недаде му приступити. И тако се лечник морао кући повратити. Ето виш да је псето мој избавитељ јер да њега тада на моме кревету не беше, ја бих се досада већ у гробу мртав налажао.“

10.

„Ко то каже да је дуван шкодљив? Мој деда је четврт часа пред смрт пушио, па му опет није ништа фалило.“

Пред спомеником.

Ви нисте видли; доцне је било :
 Поноћ се црна стала да краде,
 Прест'о је пролом свечаних топа,
 Престале давно помпе, параде.
 А оне речи што Стојан рече
 О вечном стубу науке сјајне
 Разн'о је ветар . . . та речи пусте
 Никада нису ка дела трајне.
 Ви нисте видли — доцне је било
 Поноћ се црна прикрада немо,
 Пред спомеником никога нема
 И сам је стражар био задремо.
 Ви нисте видли како се спомен,
 К'о жива душа уз'о да креће
 А да му поглед метална ока
 Ко хитра муња Српство пролеће.
 Ви нисте видли како се стрес'о,
 — Појмите л' тугу недаће праве? —
 Пред позориштем још се познају
 Од Рабагаса пеге крваве.
 Ви нисте видли како се стрес'о,
 Кад спази подлост освете вреле,
 Учитељи се по ноћи, зими,
 Са краја на крај Србије селе.
 Ви нисте видли како се стрес'о
 Како му туга на усна слеће,
 Кад виде мис'о за коју мишља,
 Да никад, никад погинут неће.
 И рука Ђваза и слика цела
 По мало већ се к Дунаву скрену,
 А усне гласно ко да му зборе:
 Онуд се иде к ослобођењу!
 Ви чули нисте, ви видли нисте
 — Шта вас се тичу народне наде?
 Та ви сте чули пуцњаву топа.
 А видли само оне параде.

А—л („Из Ђосе“)

Дописи.

Из Титела, на 10.000 младенаца 1883. — Из поносне Шајкашке могу вам јавити радостну вест, да се овде велике припреме чине, да се на достојан начин прослави 25 годишњи јубилејум нашега по српство у Шајкашкој заслужнога г. солгабирова Николића. Велим на достојан начин, а да је заиста достојан, видеће се и из овога примера. У тителској политичној општини донесен је закључак, да се пошљу четири изасланика, који ће општину заступати при тој радосној свечаности. Кад је г. председник предложио четворицу, устаће честити ратар Н., који је такође општинар, те ће рећи: „Господо, ја мислим да за наше изасланике пошљемо на ту светковину г. г. Дајча, Циприса Розенцвајга и Јајтелеса!“ — Кад га запиташе а зашто баш њих, одговори честити општинар: Та они су наши први људи, најодличнији грађави и трговци па су вирици, дакле треба нашем солги у почаст такве људе да бирамо“, — И у опште се овде код нас држи, да би то било достојно нашег заслужног г. солгабирова. — Могу вам још и то јавити, да се за ту радосну свечаност, спрема и дилетанска позоришна престава, даваће се комад „Честита м“, на њу вам у своје време саопштити и рад

наших глумаца и глумица, директора, режисера и суфлера, па знам да ћете се јако обрадовати и рећи: „Честита м“!

Иначе је овде код нас све у реду; чујем да ће се скорим славити још један јубилеум, и то 25-г одишњи јубилеум, од како су се људи и марва почели давити на виловачкој скели, јер је 25 година, како се вечито руше насипи а не оправљају.

Може бити да ће се оба ова јубилеума заједно славити.

Одговори уредништва.

У Потисје. Што не можемо примити онако, то не примамо ни под којим другим условом, ма како галантни били.

Коста Четкан. Чини нам се да баш заиста некога има на кога се то односи, — иначе цео чланак и нема смисла. А да ли је тај неко, заиста народу или каквом поштенем начелу згрешио и заслужио да се тако у шали подрмуса, то из нашега чланка нигде не видимо. А кога, само због спољашњости његове узети на миндрос, — то није задатак овог листа, Мило ће нам бити ако ваш хумор и досетке у овоме листу употребите друкчије, достојније.

Г-ђу у С. Употребимо под рубриком „Наивности и досетке из дечија света“, Радо ћемо примити ако још што тако имате прибележено.

Новије књиге.

Дела Ђуре Јакшића. књига друга; песме епске. У Београду у краљевско-српској држ. штампарији 1882. осмина стр. 149.

Чича Томина Колеба или црно и бело. Како су живели североамерикански робови. По енглеском изворнику, који је написала Beecher-Stowe, за одраслију децу немачки прерадио А. Х. Фоговиц. На српски превео А. М. Матић. Са две слике. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду. 1883. Осмина стр. 106. Цена 40 новч.

Омбра роман А. Женевреја. Превео с француског Ј. В. Несторовић. Нови Сад, издање књижаре Луке Јоцића и др. 1883. осмина стр. 196. Цена 50 новч.

О претоваривању школске деце. Опомена родитељима, учитељима и свима пријатељима дечијим од дра Фридриха Вилхелма Фрике-а провео Александар Јорговић, проф. више девојач. школн у Н. Саду. У Новом Саду, издање књижаре Луке Јоцића и др. 1883. осмина стр. 76. Цена 30 новч.

„ОРАО“
 ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

за 1883.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА

у Н. Саду.